

ANALIZA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2019r.

Charakterystyka gminy Biały Bór.

Gmina Biały Bór zajmuje powierzchnię 26.956 ha, w powiecie szczecineckim zajmuje trzecie miejsce pod względem wielkości wśród 6 gmin. W skład Gminy wchodzi 17 sołectw. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. na terenie miasta i gminy zameldowanych było na pobyt stały 5 088 osoby, w tym: - na terenie miasta 2031 osób; - na terenie gminy 3057 osób. W tworzeniu struktury gospodarczej naszego regionu zasadniczą rolę odgrywa rolnictwo.

Zgodnie z art. 3. ust. 2 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności m.in. dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z cytowanych zapisów wynika, że analiza powinna być opracowywana corocznie. W ustawie brak jest określonej jednoznacznie sankcji związanych z nieprzeprowadzeniem takiej analizy. Jednakże w praktyce bez przeprowadzenia takiej analizy gmina nie dysponuje informacjami niezbędnymi do realizacji szeregu zadań określonych w ustawie.

Znaczna część informacji konieczna jest chociażby jako element uzasadnienia przy podejmowaniu uchwał dotyczących zmiany stawki opłat.

I. Wstęp.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne.

Ogólna poprawa gospodarki odpadami w gminie

Zadania własne gminy:

Systematyczne informowanie mieszkańców gminy o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz o metodach, które pomagają eliminować wytwarzane odpady. Objęcie umowami na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy. Organizacja akcji edukacyjnych związanych z segregacją odpadów w gminie. Systematyczna likwidacja dzikich wysypisk. Monitoring zrekultywowanego składowiska odpadów w Białym Borze.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Biały Bór nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartymi umowami były wywożone i zagospodarowywane poza terenem gminy.

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019 r. odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany były przez firmę REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice, zgodnie z umową nr 107/2017 z dnia 28 grudnia 2015 r., która została zawarta na okres od 01.01.2017r. do 31.12.2019r. oraz z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym zgodnie z umowa nr 141/2015 zawartą dnia 30 grudnia 2015r.

Na terenie Gminy Biały Bór nie zorganizowano punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK). Aktualnie Gmina przystąpiła do realizacji tego zadania.

Ogółem w 2019 r. na składowiska zewnętrzne przekazano odpady komunalne zmieszane w ilości 1029,978 Mg do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. W powyższym wykazie znajdują się odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych, w ilości 741,660 Mg.

2. Potrzebne inwestycje związane z gospodarowaniem odpadów komunalnych.

Potrzebną inwestycją związaną z gospodarowaniem odpadów komunalnych jest utworzenie PSZOK-u w gminie Biały Bór.

3. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W 2019r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, przedstawiało się jak poniżej

W 2019 r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany był przez firmę: REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice, zgodnie z umową nr 107/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r., która została zawarta na okres od 01.01.2017r. do 31.12.2019r. Koszt odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych wynosi: 536 602,79 zł.

4. Liczba mieszkańców.

- a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2019r. – 5088 osób,
- b) systemem objęto 3809 osób w tym :
 - ilość mieszkańców deklarujących segregację odpadów komunalnych - 3063osób,
 - ilość mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów komunalnych - 746 osób.
- c) liczba gospodarstw domowych z których zostały odebrane odpady komunalne - 1382

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6-12. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2019 roku w toku weryfikacji umów stwierdzono, że łącznie 78 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych posiada umowy na korzystanie z usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym: 20 umów zawarte z REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice oraz 58 umów zawartych z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Szczecinku.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy.

Ogółem w 2019 r. na terenie gminy wytworzono odpady komunalne zmieszane w ilości 1029,978 Mg z czego 741,660 Mg to odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych. W gminie prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów, która przedstawia się wg. poniższego zestawienia:

lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów
1	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1,100
2	15 01 07	Opakowania ze szkła	78,300
3	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	21,660
4	17 01 02	Gruz ceglany	1,340
5	20 01 23	Urządzenia zawierające freony	0,780
6	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,121
7	20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,520
8	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0,700
9	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (papier, tektura, tworzywa sztuczne, metale)	132,260
10	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	141,620
11	17 06 04	Materiały izolacyjne	8,720
12	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	132,540

Na terenie gminy odpady problemowe takie jak:

- zużyte baterie i małe akumulatory - zbierane są do pojemników wystawionych w szkołach w punktach handlowych i w budynku Urzędu Miejskiego. Koordynatorem jest Urząd Miejski;
- przeterminowane leki - zbierane są do pojemników wystawionych w dwóch aptekach na terenie Białego Boru;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy oddają podczas organizowanych zbiórek łącznie z odpadami wielkogabarytowymi;
- akumulatory – zakład napraw samochodów podczas zakupu nowego akumulatora odbiera zużyty;
- opony – posiadacze zużytych opon przekazują je bezpośrednio uprawnionym podmiotom, które oferują swoją usługę w zakresie ich odbioru; lub przekazano podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych

Działania edukacyjno-ekologiczne prowadzone na terenie gminy w 2019 r.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały w Przedszkolu Miejskim w Białym Borze, Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Białym Borze, Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Białym Borze, Zespole Szkół nr 7 w Białym Borze oraz w I Liceum Ogólnokształcącym im. Tarasa Szewczenki w Białym Borze.

Mając na celu uświadamianie przedszkolaków o szkodliwości spalania odpadów, oraz konieczności szukania innych źródeł energii, przeprowadzono edukację przedszkolaków w formie pogadanek i zajęć terenowych. Wiodącymi tematami były: „Segregować każdy może”, „Kodeks małego ekologa”, „Co to jest ekologia”, „Dzień Ziemi”, „Jaki długo będzie bić zielone serce”, „Wielkie sprzątanie-podejmowanie działań za rzecz ochrony środowiska”, „Moja ziemia” zabawa –odgrywanie scenek o tematyce ekologicznej, udział w „Akcji Sprzątanie Świata”. Edukacja dzieci w formie zajęć edukacyjnych, pogadanek i zajęć terenowych

Mając na celu uświadamianie uczniów szkół podstawowych i szkół średnich w zakresie przeprowadzanych w formie pogadarek i wykładów uzupełniających, których tematem było: szkodliwość spalania odpadów w paleniskach domowych, korzyści płynące z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, termomodernizacji, promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła i innych działań mających na celu ochronę powietrza, energetyka w Polsce, znaczenie OZE dla środowiska, zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego (źródła i skutki zanieczyszczeń w Polsce), obszary ekologicznego zagrożenia – konwencjonalne i niekonwencjonalne sposoby pozyskiwania energii elektrycznej, ich wpływ na środowisko, zasoby przyrody – odnawialne i nieodnawialne, skutki nasilenia efektu cieplarnianego i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku, globalne skutki zanieczyszczenia środowiska, globalne ocieplenie klimatu: przyczyny i konsekwencje, odpady w środowisku (rodzaje i źródła odpadów, sposoby zagospodarowania odpadów), mój wkład w ochronę środowiska (segregowanie odpadów, sposoby oszczędzania wody, przemiany energii-od węgla do źródła prądu).

Celem tych spotkań było też podniesienie zakresu wiedzy młodych ludzi odnośnie szkodliwości następstw spalania odpadów w paleniskach domowych, troska o ochronę środowiska w którym żyjemy.

7. Osiągnięte poziomy recyklingu.

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: - 0 % (nie uwzględniono odpadów poddanych bezpośredniemu kompostowaniu na posesjach mieszkańców. Gmina nie prowadzi takiej statystyk).
2. Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy: - 27,72 %.
3. Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 72,51 %.

IV. Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.

Wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Biały Bór, zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustaleniami zawartymi w uchwale nr IV/31/2019 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 30 stycznia 2019r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty.

Deklarowaną kwotę należało wpłacać do 15-go dnia każdego miesiąca za dany miesiąc. Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty, na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące stawki opłat:

- a) 12,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
- b) 18,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób nieselektywny.

Przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniósł **593 051,40 zł**. Na poczet opłaty wpłacono: **579 556,31**. Zaległości na dzień 31.12.2019 r. wyniosły **111 893,43zł**.

Pracownicy Urzędu Miejskiego obsługujący system gospodarki odpadami komunalnymi na bieżąco aktualizują bazę gospodarstw domowych, które są zobowiązane do gospodarowania wytworzonymi odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującym prawem miejscowym.

V. Koszty obsługi systemu w okresie do od 1.01.2019r do 31.12.2019r.:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wydatki ogółem	591 030,94
2	RAZEM WYDATKI 2019 ROKU	591 030,94
3	Zadeklarowane przez mieszkańców opłaty	593 051,40
4	Wpłaty mieszkańców, w tym:	579 556,31
a	Nadpłaty wniesione przez mieszkańców	7 816,16
b	Wpłaty na poczet zaległości z lat ubiegłych	25 259,21
5	Zaległość mieszkańców na 31.12.2019	111 893,43
6	Ile gmina dołożyła w 2019 roku do realizacji tzw. "Ustawy śmieciowej" (wiersz 2-(4- 4a-4b)) bez uwzględniania zaległości za 2019 rok	44 550,00

ANALIZA KOSZTÓW OBSŁUGI SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wydatki ogółem	591 030,94
a	Odbiór, transport, zbieranie i unieszkodliwianie odpadów	536 602,79
b	Tworzenie i utrzymanie PSZOK-u	0,00
c	Obsługa administracyjna	54 428,15
d	Edukacja ekologiczna	0,00
2	Zaległości mieszkańców (ogółem)	111 893,43

Opłata została naliczona na podstawie złożonych przez mieszkańców deklaracji. Łącznie mieszkańcy zadeklarowali, że za okres od 01.01.2019 roku do 31.12.2019 roku wpłacą do gminy kwotę **593 051,40 zł.** Jednak rzeczywistych wpłat było mniej, bo wpłynęło **579 556,31 zł,** w tym **7 816,16 zł.** stanowiły nadpłaty wniesione przez niektórych mieszkańców na poczet 2020 roku.

Porównując zatem dochody, jakie uzyskała gmina w 2019 roku, po odjęciu wpływów na poczet zaległości z lat 2018 i wcześniej oraz odjęciu nadpłat na poczet 2019 roku, z wydatkami jakie musiała ponieść, to jasno należy podkreślić, że gmina musiała dołożyć z innych środków kwotę **44 550,00 zł.** A zatem gmina nie zarabia na tym zadaniu, ale ponosi jeszcze dodatkowe koszty.

W ramach windykacji wysłano 300 upomnień na kwotę 50 436,88 zł

ILOŚĆ mieszkańców deklarujących segregację odpadów	- 3063 osób
ILOŚĆ mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów	- 746 osób
<u>RAZEM ilość mieszkańców objętych systemem</u>	<u>- 3809 osób</u>

GOSPODARSTW DOMOWYCH objętych systemem - 1382

OGÓŁEM odebrano zmieszanych z posesji zamieszkałych 741,660 Mg odpadów tj. 741660 kg.

NALICZONE należności (zadeklarowane wpływy) za okres od 01.01.2019 roku do 31.12.2019 roku wynosiły **593 051,40 zł** (osoby fizyczne oraz osoby prawne tj. Spółdzielnie Mieszkaniowe i Wspólnoty Mieszkaniowe)

NADPŁATA mieszkańców na poczet 2020 r. - **7 816,16 zł.**

ZAŁEGŁOŚCI mieszkańców w opłatach do 31 grudnia 2019 r. - **111 893,43 zł.**

WPLÝWY z opłat mieszkańców w 2019r. - **579 556,31 zł.**

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od jednego mieszkańca:

591 030,94 zł : 3809 osób = **155,17 zł.**

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od 1 gospodarstwa domowego:

zł : 1382 gosp. domowe = **427,66 zł.**

KOSZT odbioru 1 kg odpadów komunalnych: 591 030,94 zł. : 741660 kg = **0,80 zł.**

IŁOŚĆ odebranych odpadów komunalnych w kg. w przeliczeniu na 1 osobę:

741660 : 3809 = **194,71 kg.**

W stosunku do 2018 r. ilość odebranych odpadów w kg. w 2019 r. w przeliczeniu na 1 osobę uległa zwiększeniu o 2,33 kg.

VI. Wyposażenie mieszkańców w pojemniki do segregacji.

W ramach systemu wyposażono wszystkich mieszkańców w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych zarówno zmieszanych jak i segregowanych.

Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach 120 litrowych lub 240 litrowych w zabudowie jednorodzinnej miasta i wsi oraz odbierane w systemie „odbioru bezpośredniego”. Natomiast w rejonach zabudowy wielorodzinnej odpady gromadzone są w pojemnikach 1100 l w systemie „donoszenia” – głównie na osiedlach i w miejscach użyteczności publicznej. Wywóz odpadów odbywał się śmieciarkami do instalacji przetwarzania odpadów w Wardyniu Górnym.

Podsumowanie

Oceniając obecny stan gospodarki odpadami na terenie Gminy Białý Bór należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

1. Za jeden z ważniejszych elementów można uznać, że w okresie sprawozdawczym znacznie zwiększyła się liczba właścicieli nieruchomości, którzy mają uregulowany stan prawny w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Jest to problem wymagający kontynuacji, gdyż objęcie systemem 100 % mieszkańców wytwarzających odpady komunalne jest dosyć trudne z uwagi na: - zmiany miejsc zamieszkania - zmiany liczebności osób zamieszkujących dane gospodarstwa domowe, co powoduje konieczność aktualizacji złożonych deklaracji lub też celowe zaniżanie ilości osób w gospodarstwach domowych, aby uniknąć wyższych opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

2. Jednym z podstawowych warunków właściwej gospodarki odpadami w Gminie Białý Bór jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa oraz związaną z tym wszechstronną edukacją

ekologiczną. Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

3. Tak zwane „dzikie wysypiska” utworzone w poprzednich latach wykazywały negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, wobec czego zostały zlikwidowane w latach poprzednich. Obecnie na terenie gminy brak występowania dzikich wysypisk. Były one elementem zaburzającym krajobraz i stanowiły zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb wobec czego na bieżąco monitorowane jest występowanie takiego zjawiska.

4. Gmina podjęła działania związane z utworzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK) takich jak np.: stare odbiorniki radiowe i telewizyjne, drukarki, przeterminowane farby i lakiery syntetyczne, świetlówki, odpady wielkogabarytowe itp., do którego osoby fizyczne mogłyby bezpłatnie je przekazywać.

W świetle powyższej analizy stwierdzić należy, że aby możliwa była realizacja przyjętych założeń w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczna jest systematyka, rzetelność i konsekwencja we wspólnym działaniu zarówno mieszkańców, jak też służb komunalnych i pracowników administracyjnych gminy.

*Sporządziła: Katarzyna Brzósiewicz
Biały Bór, dnia 12 listopada 2020r.*

INSPEKTOR
ds. gospodarki odpadami
Katarzyna Brzósiewicz
Katarzyna Brzósiewicz